

Maa- ja metsätalousministeriö
Luonnonvaraosasto
kirjaamo@mmm.gov.fi
VN/411/2022
VN/411/2022-MMM-1

Lausuntopyyntö luonnoksesta Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta

Lapin liitto kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa kantanaan seuraavaa;

Maa- ja metsätalousministeriö on valmistellut esityksen Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta. Esityksessä on huomioitu Luonnonvarakeskuksen suorittama väliarviointi ja sen perusteella huhtikuussa 2022 laadittu raportti nykyisen kiintiöjärjestelmän toimivuudesta, vaikutuksista sekä kehittämiskohteista. Lapin liitto pitää esityskokonaisuuden valmistelua hyvin toteutettuna ja muutosesityksiä yleisesti tarpeellisina.

Vuoden 2017 alusta voimaan tulleen täytäntöönpanolain keskeisenä tavoitteena on ollut kaupallisen kalastuksen kannattavuuden ja toimintaedellytysten parantaminen. Siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevan järjestelmän avulla on pyritty parantamaan kaupallisen kalastuksen yritysten ja ammatinharjoittajien kykyä suunnitella ja toteuttaa oma kalastustoimintansa mahdollisimman kustannustehokkaasti ja kalan markkinoiden kannalta optimaalisesti, minkä seurauksena myös alan kannattavuus ja kyky kehittää toimintaansa paranisi. Samalla päävastuu kalastuskiintiöiden käytön säätelystä siirtyi valtiolta kalastusalan yrityksille ja ammatinharjoittajille.

Lausunnolla olevan esityksen tavoitteena on edelleen vahvistaa täytäntöönpanolain alkuperäisten tavoitteiden saavuttamisen edellytyksiä. Tämä tehtäisiin mm. muuttamalla siirrettävien käyttöoikeuksien määräaikaista voimassaoloa toistaiseksi voimassa olevaksi. Muutos antaisi toimijoille nykyistä paremman varmuuden järjestelmän pysyvyydestä mahdollistaen pitkäjänteisen kehittämisen ja investoinnit.

Esityksessä keskeisiin ehdotuksiin lukeutuu myös MMM:lle annettavat valtuudet Suomen kalastuskiintiöiden riittävyden turvaamiseksi varata silakan ja kilohailin kiintiömääriä muiden jäsenvaltioiden kanssa tehtäviä vaihtoja varten jo ennen toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden vuosittaista jakamista.

Lapin liitto kannattaa ehdotusta ja pitää perusteltuna, että MMM:lle annettaisiin jatkossa valtuudet tehdä muiden jäsenvaltioiden kanssa vaihtoja jo ennen toimijakohtaisten kiintiöiden vuosittaista jakamista.

Esityksessä ehdotetaan, että Koronapandemian ja Ukrainan kriisin elinkeinokalataloudelle aiheutuneiden vaikutusten johdosta kalastusta haittaavassa poikkeuksellisessa tilanteessa valtioneuvosto voisi kotimaisen kalan tarjonnan ja huoltovarmuuden vahvistamiseksi päätöksellään sallia toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden määräaikaisen ylittämisen.

Lapin liitto pitää ehdotusta kannatettavana. Esityksessä viitataan Koronapandemiaan ja Venäjän aiheuttamaan sotaan Ukrainassa. Näkemyksemme mukaan valtioneuvoston tulisi voida myös muissa kalastusta haittaavissa poikkeuksellisissa tilanteissa sallia toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden määräaikainen ylittäminen kotimaisen kalan tarjonnan ja huoltovarmuuden vahvistamiseksi. Edellytyksellä, että mahdollisissa ylityksissä huomioidaan esityksen mukaisesti valtakunnan kokonaiskiintiö, jota ei olisi tarkoitus ylittää.

Esityksessä myös ehdotetaan tiukennettavan säännöksiä liittyen toimijakohtaisen kalastuskiintiön käyttämättömyydestä aiheutuvasta käyttöoikeuden menetyksestä siten, että pelkästään kiintiön siirto toiselle kaupalliselle kalastajalle ei katsottaisi käytöksi.

Lapin liitolla ei ole huomautettavaa edellä mainittuun ehdotukseen. Kiintiöiden pelkkä ”välittäminen” ei ole niiden käyttöä, joten MMM:n esitys on perusteltu ja kannatettava.

Lisäksi ehdotetaan muutosta toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden haltijoiden välisten siirtojen edistämiseksi. Jatkossa kalastuskiintiöiden haltijat oikeutettaisiin kalastuskiintiörekisterin sähköisessä palvelussa näkemään toisten haltijoiden käyttämättömät toimijakohtaiset kalastuskiintiöiden määrät.

Käsityksemme mukaan ehdotuksen tavoitteena on varmistaa Suomen kokonaiskiintiöiden optimaalinen käyttö ja kotimaisen kalan saanti kuluttajille. Kiintiöiden tehokkaalla käytöllä voi olla merkitystä myös huoltovarmuuden turvaamisen näkökulmasta. Muistutamme lisäksi, että Perämeren kalastuselinkeinoon turvaamiseksi Lapin liitto odottaa MMM:ltä konkreettisia toimenpiteitä ja resursseja hyljevahinkojen vähentämiseksi.

Rovaniemellä 11.8.2022

Päivi Ekhdal, kehittämisjohtaja

